

Motion till riksdagen 2005/06:N443

av **Martin Andreasson m.fl. (fp)**

Stockholm – stad och region i världen

Motionen delad mellan flera utskott

Sammanfattning

- För att Stockholmsregionen ska fungera som Sveriges tillväxtmotor krävs en förändring av den nationella politiken. Folkpartiet vill ha en modern storstadspolitik som präglas av ökad företagsamhet, tätare internationella kontakter och öppenhet för människor, investeringar, idéer och kulturella impulser. Stockholmsregionens tillväxt är viktig för hela landets tillväxt.
- Stärk rättstryggheten och öka arbetet mot vardagsbrotten. Den utbyggnad av polisväsendet som Folkpartiet förespråkar motsvarar 1 000 fler poliser i Stockholmsregionen. Det krävs också fler civilanställda för att snabbt frigöra poliser från administration till brottsbekämpning. Satsa på tidiga och tydliga insatser mot ungdomsbrottslighet.
- Börja lösa upp propparna i trafiksystemet. Fungerande kommunikationer till, från och genom Stockholmsregionen är en förutsättning för att denna fullt ut ska kunna fylla rollen som tillväxtmotor. Kraftfulla satsningar på spårbunden kollektivtrafik behövs, liksom en komplett ringled runt Stockholms innerstad. Det planerade försöket med trängselskatter saknar all rimlig förankring i regionen och ska därför stoppas.
- Satsa på Stockholms potential som internationell turistmagnet. Ta till vara Alfred Nobels världsrykte och förverkliga planerna på ett nytt Nobelmuseum i Stockholm. Låt Gamla stan tas upp på Unescos världsarvslista.
- Värna allemansrätten. Öka allmänhetens tillträde till skärgården genom att beakta friluftslivets behov när Försvarmaktens markegendomar säljs. Folkpartiets satsning på småföretag skulle inte minst gynna skärgårdens och Mälardöarnas invånare.
- Tillväxt- och integrationsfrämjande reformer behövs för Stockholmsregionens utveckling. Enklare deklarationsregler för småföretag, ökad frihet på skolområdet och stärkt ställning för konkurrensintresset i den kommunala planprocessen är några ingredienser. Rädda Sankt Görans sjukhus – upphäv stopplagen som förhindrar sjukvård i privat regi. Avskaffa

Fel! Okänt namn på

lagstiftningen som hindrar hyresgäster från att friköpa bostäder i förorterna.

- Påbörja avvecklingen av den orättfärdiga beskattningen av boendet genom en sänkning av fastighetsskatten – för såväl småhus som flerbostadshus – samt avskaffad förmögenhetsskatt under mandatperioden.
- Inför ett utjämningsystem som är tillväxtfrämjande. Det måste löna sig för kommuner och landsting att människor flyttar dit och att individer kommer i arbete.
- Ge Södertörns högskola chansen att bedömas efter egna meriter! Att det finns andra högskolor på andra ställen i länet är inget skäl för att neka universitetsstatus.
- Nystart för integrationspolitiken med fokus på jobb- och utvecklingsgaranti, förbättrad svenskundervisning och ökat arbete mot diskriminering.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Innehållsförteckning	3
Förslag till riksdagsbeslut	4
Förändring för Stockholmsregionen	7
Skapa en modern storstadspolitik	9
Trygghet mot brott – och fler poliser omedelbart	10
Trafik för en huvudstadsregion i utveckling	12
Upphäv lagen om trängselskatt	16
Kultur och natur som källa för turism	16
Nobelpriset och donatorn Alfred Nobel	18
Värna allemansrätten – naturvård och utveckling kan förenas	19
Skärgården och Mälaröarna: hem, fritidsparadis och oskattbar natur	20
Ett lokalt anpassat strandskydd	22
En fungerande bostadsmarknad i Stockholmsregionen	23
Trygga och tillgängliga stadsmiljöer	24
Vårt behov av tystnad	25
Avveckla fastighetsskatten successivt	25
Skatteutjämningen – ett hinder för tillväxt	27
Statliga arbetsplatser är inte spelbrickor	28
Ökad konkurrens för lägre priser	29
Kunskap och utbildning i Stockholmsregionen	30
Upphäv stopplagen – rädda Sankt Görans sjukhus!	32
Bryt utanförskapet!	33
Företagande för tillväxt i Stockholmsregionen	34
Arbetsmarknadspolitik för en storstadsregion	36

Fel! Okänt namn på

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en modern storstadspolitik.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Stockholmsregionens roll för kontakterna med Östersjöregionen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om 1 000 fler poliser och en kraftig förstärkning av civilanställd polispersonal i Stockholms län.¹
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökade insatser mot ungdomsbrottslighet i Stockholms län.¹
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fler närpoliser i Stockholms län.¹
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bevakning av idrottsevenemang m.m.¹
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om brottslighet med politiska förtecken i Stockholmsregionen.¹
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökade statliga investeringar i vägar och kollektivtrafik i Stockholms län.²
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökad kapacitet över Saltsjö–Mälarsnittet för både väg- och järnvägstrafiken.²
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en komplett ringled runt Stockholms innerstad.²
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om dubbelspår på hela järnvägssträckan Älvsjö–Nynäshamn.²
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Södertörnsleden.²
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en fortsatt utbyggnad av Tvärbanan såväl söder som norr om Stockholm.²
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om breddning av E 4/E 20 mellan Södertälje och Hallunda samt utbyggnad av väg 225 mellan Södertälje och Ösmo.²
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kapaciteten på Svealandsbanan.²
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om upprustning av Södra stambanan för höghastighetståg Stockholm–Skavsta.²
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om satsningar på det statliga vägnätet i Södertälje kommun.²
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om statlig medverkan i projektet Danvikslösen.²
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utbyggnad av länsväg 222.²

Fel! Okänt namn på

20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om utbyggnad av tunnelbanan såväl norr som söder om Stockholm.²
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om en förstudie för utbyggnad av det nationella järnvägsnätet till kommunerna i nordöstra Stockholmsregionen.²
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om motorvägsstandard på hela E 18 Stockholm–Norrälje–Kapellskär.²
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om utbyggnad av riksvägarna 76 och 77.²
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om utbyggnad av länsväg 276 förbi Åkersberga.²
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om Kymlingelänken och Huvudstaleden.²
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om järnvägskapaciteten på Mäljarbanan.²
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om förverkligande av planerna på stationerna Stockholm Väst och Stockholm Nord.²
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om breddning av E 4 till Arlanda.²
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om förstärkt vägkapacitet mellan Vallentuna kommun och E 4.²
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om utbyggnad av Södertälje kanal.²
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om hamnkapaciteten i Stockholms län.²
32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om båttrafik i Stockholms län.²
33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om flygplatskapacitet för såväl trafikflyg som småflyg i Stockholms län.²
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om turistnäringen i Stockholmsregionen.
35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om nationalscener och nationella museer i Stockholmsregionen.³
36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om en nationell satsning på ett Alfred Nobel-museum i Stockholm.³
37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om kulturmiljövård i Stockholms län.³
38. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om Gamla stan som världsarv.³
39. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om statlig markpolitik i skärgården med hänsyn till det rörliga friluftslivet och den bofasta befolkningens behov.

Fel! Okänt namn på

40. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om vattenmiljö- och avrinningsfrågor i Mälaren.⁴
41. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om en ny småföretagarpolitik för att skapa fler jobb i bl.a. Stockholms skärgård samt på Mäläröarna.
42. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att se över vistelsebegreppet i socialtjänstlagen vad gäller vilken kommun som skall betala för hemtjänst m.m. vid fritidsboende.⁵
43. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om förstärkt sjöpolis i Stockholms län samt i övrigt förbättrade förutsättningar för arbete och boende i skärgården.¹
44. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om strandskyddsbestämmelser.⁴
45. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om en reformerad bostadspolitik för fler bostäder i Stockholmsregionen.⁶
46. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om ett avskaffande av stopplagen om allmännyttiga bostadsföretag.⁶
47. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om byggande av studentbostäder på statligt ägd mark.⁶
48. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om uthyrning av rum i privatbostäder.⁷
49. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om forskning om trygga och tillgängliga stadsmiljöer.⁶
50. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om regelverket om buller.⁶
51. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om behovet av ett skatteutjämningsystem som är både tillväxtfrämjande och tar hänsyn till det höga kostnadsläget i Stockholmsregionen.⁸
52. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om skärpt beaktande av konkurrensintresset i den kommunala planprocessen.⁶
53. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om ett generellt bemyndigande för de kommuner i Stockholmsregionen som så önskar att bedriva förnyelseverksamhet på skolans område.⁹
54. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att fördelningen av platser på högskolorna skall ske efter studenternas önskemål.⁹
55. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om en förnyad lärarutbildning i Stockholmsregionen.⁹
56. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om Södertörns högskolas ansökan om att bli universitet.⁹
57. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att avskaffa stopplagen mot sjukhus i vinstdrivande regi.⁵

Fel! Okänt namn på

58. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om försöksverksamhet i Stockholmsregionen med förenklade deklara-tionsregler för småföretag.⁷
59. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om en förnyelse av arbetsmarknadspolitiken.¹⁰

¹ Yrkandena 3–7 och 43 hänvisade till JuU.

² Yrkandena 8–33 hänvisade till TU.

³ Yrkandena 35–38 hänvisade till KrU.

⁴ Yrkandena 40 och 44 hänvisade till MJU.

⁵ Yrkandena 42 och 57 hänvisade till SoU.

⁶ Yrkandena 45–47, 49, 50 och 52 hänvisade till BoU.

⁷ Yrkandena 48 och 58 hänvisade till SkU.

⁸ Yrkande 51 hänvisat till FiU.

⁹ Yrkandena 53–56 hänvisade till UbU.

¹⁰ Yrkande 59 hänvisat till AU.

Fel! Okänt namn på

Förändring för Stockholmsregionen

Stockholmsregionen med Sveriges huvudstad som centrum kräver ingen särställning på grund av sin funktion som huvudstad – men behöver förståelse för sin särart och betydelse för Sveriges utveckling. Låt oss kort söka definiera vad Stockholms stad, Stockholms län och Stockholmsregionen är – för olika människor.

Huvudstad, hemort, bostadsort, arbetsplats, centrum, city.
Nöjescentrum, kulturhuvudstad, mötesplats.
Bråttom, bråttom. Fart och fläkt. Rusningstider. Trafikinferno.
Härligt, härligt.
Storstadspuls.
Staden och regionen som lever. Alla tider året runt.
En plats att älska och att hata.

Men oavsett vad man tycker, i hög grad beroende på utsiktspunkt, är och förblir Stockholm och Stockholmsregionen Sveriges administrativa och ekonomiska centrum. Därmed är också Stockholm, via flygförbindelser, vägar, hamnar, en bro till världsmarknaderna, kommersiellt, politiskt, kulturellt. Inte minst är Stockholm ett naturligt centrum för kontakterna med länderna runt Östersjön. Med sitt läge både mitt i Norden och mitt i Östersjöområdet har Stockholm goda möjligheter att bli det nav för handel, utbildning, forskning, kultur och miljöarbete som en framgångsrik Östersjöutveckling behöver.

En positiv utveckling för näringslivet i huvudstaden med omnejd skapar jobb och tillväxt i hela vårt land. Det har inte minst bevisats under senare år då Stockholmsregionen som ekonomisk motor hackat: det har fått negativa återverkningar för hela Sverige.

Liksom det brukat sägas att det som är bra för Volvo också är bra för Sverige, ser vi nu att full fart ekonomiskt och kulturellt i Stockholm är till fördel för hela Sverige.

Stockholmsregionen måste i alla avseenden vara en modern huvudstad – öppen för människor, idéer, investeringar och kulturella impulser. Inte minst de goda kunskaper i andra språk som kännetecknar Sveriges invånare är en konkurrensfördel som saknar motsvarighet i de flesta andra delar av världen.

Sverige och Stockholmsregionen behöver en modern storstadspolitik. Storstädernas unika egenskaper ska tas till vara och utvecklas, till fördel för hela Sverige. Det vilar också ett särskilt ansvar på regionen att vårda och vidareutveckla vårt svenska kulturarv samt att värna mångfalden i det moderna samhället. Vi vill här särskilt peka på vikten för Stockholm, men också för hela vårt land, att ta till vara och utveckla det goda renommé som Nobelpriset och ytterst donatorn Alfred Nobel årligen ger Sverige och Stockholm – i hela världen. På goda grunder kan sägas att Alfred Nobel är Sveriges enda både historiska och samtidigt ännu levande internationella superkändis.

Vår huvudstad rymmer historiska värden i arkitektur och byggnader, ett rikt kulturliv med en mångfasetterad utveckling där skilda nationers kulturer möter varandra – och där det historiska också möter framtiden.

Vår huvudstad på vatten rymmer därtill mer än ett symboliskt värde för oss som världsmedborgare. Med sin grönska och sin skärgård ska Mälarens drott-

ning vara en öppen och trygg stad för besökare, för boende och för företagande.

Vår huvudstadsregion och dess mångsidiga utbud tillhör hela Sveriges befolkning. Samtidigt är Stockholmsregionen landets ekonomiska centrum där alltför väljer att bosätta sig, studera och arbeta. Därför är det en riksangelägenhet att området utvecklas och får bukt med de bostads- och trafikproblem som i alltför hög utsträckning sätter käppar i hjulet för en önskad positiv utveckling – och som påverkar och påverkar hela Sverige.

År 2005 är problemen möjligen något mindre negativa än för några år sedan, i morgon är utvecklingen förhoppningsvis uteslutande positiv. Men Stockholmsregionen behöver förändring i en föränderlig, ibland fantastisk, stundom brutal, värld. I förvissning om att Stockholms och hela regionens attraktivitet är viktig för hela vårt lands utveckling skisserar Folkpartiets riksdagsledamöter från Stockholms stads och läns valkretsar här en vision för en bättre fungerande huvudstadsregion, nu och för framtida generationer.

Skapa en modern storstadspolitik

Den liberala storstadspolitiken handlar om att ta till vara storstädernas unika styrkor för att på så vis bidra till en dynamisk utveckling som ger positiva effekter i övriga riket. Folkpartiet ser inte tillväxt som ett nollsummespel. Om det går bra för en region ger det nya jobb, företag och impulser till hela landet. Stockholmsregionens tillväxt är viktig för hela landets tillväxt.

Storstadsregioner är ekonomiska och kulturella centrum, men också mötesplatser för människor och idéer. Handel med varor och tjänster samordnas med storstäder som nav, innovationsverksamheten är hög och de internationella kontakterna intensiva. I frågan om företagsetableringar är det långt ifrån alltid som Stockholm tävlar med andra städer i Sverige. Konkurrenterna om en investering kan lika gärna vara Hamburg, Sankt Petersburg, Amsterdam eller London. Stockholmsregionens näringsklimat och attraktionskraft är därför en tillväxtfaktor för hela Sverige.

När storstadsregionerna är i kris drabbas hela landet. När kris vänds till förnyelse och tillväxt skapas möjligheter för hela Sverige. Samtidigt finns det problem som är unika för storstäder. Miljöbelastningen är intensiv, trafikproblemen stora och den sociala segregationen svår. Storstäderna blir mötesplatser inte bara för företag och turister utan också för den internationella brottsligheten.

De tre mandatperioderna med socialdemokratisk regering har inte gett en fungerande storstadspolitik för Sveriges storstadsregioner. Den storstadspolitik som Socialdemokraterna ägnar sig åt handlar i praktiken om vissa avgränsade satsningar mot segregation. Även om de problemen är angelägna måste perspektivet vara mycket bredare än så.

Fel! Okänt namn på

Trygghet mot brott – och fler poliser omedelbart

Stockholmsregionen utsätts varje år för nästan 350 000 anmälda brott. Det verkliga antalet brott är avsevärt högre. De flesta brotten drabbar vanliga människor. Det är inbrott i bostäder och fritidshus, stölder av bilar och båtar, vandalisering och klotter. Polisen ligger hela tiden efter och hinner ofta inte ens utreda och än mindre få fast någon gärningsman. Det lönar sig alltför bra att begå brott då knappt 20 procent av alla anmälda brott leder till utredning. För mindre brott är det näst intill riskfritt. Man ska ha stor otur om man åker fast.

Människor som blir utsatta för vardagsbrotten ser med egna ögon att inget eller mycket lite händer. De känner sig rättslösa och tappar tron på samhället. Unga människor som utför dessa brott ser också att inget händer och risken ökar då att de fortsätter sin brottskarriär.

Förra året dömdes drygt 28 000 personer inom Stockholms län för begångna brott. Detta ska ställas i relation till de ca 350 000 anmälda brott som kom in under samma period. Det är alltså en relation som är mindre än en på tio.

Få börjar med att sticka kniven i någon annan eller råna en värdetransport. En brottskarriär börjar ofta med skolk, klotter, vandalisering, snatteri och att unga rånar andra unga. Mord och grova rån är polisen relativt bra på att klara upp. Men vardagsbrottslighet, våld mot kvinnor och barn och hatbrott – för att inte nämna narkotikabrott – är polisen dålig på att hantera.

Stockholms län har med dagens 4 000 poliser en kronisk underbemanning i förhållande till omfattningen på den brottslighet som drabbar länetns invånare. Stockholmsregionen behöver ytterligare 1 000 poliser och därtill civilanställda som avlastar polisen pappersarbete och annan administration.

Polisen måste utgöra ett hot mot dem som begår brott. Det gör den genom att klara upp fler brott. Risken måste helt enkelt öka för att kunna åka fast. Då ökar tryggheten i vårt samhälle. Då kan vi få stopp på nyrekryteringen av nya kriminella. Då räddar vi många ungdomar från att ge invånarna ett elände och dem själva från ett eget helvete.

Polismyndigheten för Stockholms län konstaterar i verksamhetsplanen för 2005 att det mesta går åt fel håll. Medborgarna kommer att utsättas för fler brott de närmaste åren. Det beror på många olika faktorer. En är att länet har för få poliser. En annan är fler brottslingar. Ytterligare anledningar är att öststatsbrottsligheten har etablerat sig i vårt område och att narkotikan inte har något organiserat motstånd.

Organiserade stöldturnéer – i skärgården och på landsbygden runt om i länet likaväl som i storstaden – nedlagda närpolisstationer och svårbemästrad gängkriminalitet skapar en otrygghet hos invånarna om vilket stöd man kan vänta sig av samhället. När människor inte känner tillit till samhällets brottsbekämpning väntar runt hörnet medborgargården som tar saken i egna händer. Här finns en uppenbar risk att extrema rörelser ges möjlighet att fiska i grumliga vatten.

Fel! Okänt namn på

Fler poliser är en av de mest humana satsningar vi kan göra just nu tillsammans med andra tydliga insatser för att motverka nyrekryteringen av unga brottslingar. Polisens arbete är bara en del i detta arbete. Föräldrarna är nyckelpersoner i de ungas liv; socialtjänst, skola och frivilligverksamheter utgör andra viktiga delar.

Stockholmsregionens invånare behöver fler poliser, och poliser som är närvarande i det lokala samhället. Tankarna bakom närpolisreformen håller fortfarande, men nedrustningen av polisväsendet har gjort att närpolisen utvecklats och blivit en fjärrpolis. Bara på de senaste sex åren har 19 närpolisstationer lagts ned i Stockholms län. Hotet om ytterligare neddragningar kvarstår för bland annat Vaxholm och Rimbo. I kommuner som Tyresö, Värmdö och Salem finns det inte längre någon närpolisstation eller annan polisstation med en reception för allmänheten. Vi anser att denna utveckling är djupt oroande för polisens möjligheter att verka brottsförebyggande i samverkan med andra goda krafter i samhället. Med den kraftiga förstärkning av polisen som Folkpartiet förespråkar ökar möjligheterna att tvärtom utveckla närpolisen så att den verkligen blir en lokalt närvarande kraft i varje kommun och stadsdel.

Fler poliser på gator och torg behövs, men polisen måste också ges möjlighet att göra rätt saker. Behovet av civilanställd administrativ personal har nämnts ovan. I dag tvingas polisen nedprioritera tillgänglighet och brottsbekämpning till förmån för bevakning av idrottsmatcher och andra kommersiella publikevenemang. Detta är orimligt med tanke på den allmänna otrygghet människor känner för att röra sig ute på kvällstid. I framtiden bör arrangörerna i större utsträckning stå för de kostnader som belastar ordningsinsatser utöver det normala.

I dag har flera småföretagare svårt att få teckna försäkringar, särskilt om deras verksamhet innebär en stor risk att utsättas för vandalisering, rån, stöld eller om småföretagaren redan, kanske vid flera tillfällen, utsatts för sådana brott. Framst visar detta polisens bristande möjligheter att skydda den enskilde mot brott och att stävja brottsligheten. Att så få av dessa brott klaras upp innebär att få fall leder till att försäkringsbolagen får tillbaka hela eller delar av de skadegörelsekostnader och försäkringsersättningar som de betalat ut till de skadelidande. När få brott klaras upp – och vandalisering och stölder nedprioriteras – tappar medborgarna förtroendet för rättsväsendet. Följden blir stigande premier och att färre har råd att teckna för sin verksamhet nödvändiga försäkringar.

Den rasistiska, antisemitiska och homofobiska brottsligheten är omfattande. Återkommande hot riktas mot Stockholms judiska institutioner. Invånarna i Salem tvingas årligen uppleva nazister på marsch genom sitt samhälle, Stockholm Pride-paraden utsätts för hot och attacker och uppseendeväckande brottsfall som de nyligen inträffade skotten i Ronna eller mordet på en 14-åring i Sollentuna 2004 exploateras i utlänningshatets tjänst. Stockholmsregionen har också drabbats hårt av den brottslighet som har vänsterextrema förtecken. Vänsterextrema och högerextrema grupper förenas av sitt förakt för fri- och rättigheterna och sin vilja att sätta sig över lagen. Resultatet syns i form av attacker mot fredliga demonstrationer mot antisemitism och isla-

Fel! Okänt namn på

mofobi, vandalisering i samband med Reclaim the City-aktioner och så vidare.

Regeringen bör i sitt regleringsbrev till Rikspolisstyrelsen särskilt uppmärksamma den politiska brottsligheten i Stockholmsregionen, och en särskild satsning bör göras för att utveckla nya metoder att motverka denna form av angrepp på det demokratiska samhället.

Trafik för en huvudstadsregion i utveckling

Den trafikkras som Stockholmsregionen nu lider av beror tyvärr på årtiondens försummelser. Tidigare försök att skapa stabila, blocköverskridande överenskommelser i form av Dennispaketet har inte kunnat förverkligas. Om Socialdemokraterna de senaste femton åren tagit ansvar för en bred enighet och uthållighet hade flera strategiska infrastruktursatsningar i regionen varit påbörjade för länge sedan.

Sedan Essingeleden byggdes har Stockholmsregionen ökat i folkmängd med ungefär motsvarande Göteborgs kommuns befolkning, ändå har ingen ny förbindelse tillkommit över Saltsjö–Mälarsnittet, alltså över de vatten som skiljer den norra och södra länshalvan från varandra. Den skriande bristen på kapacitet resulterar i ändlösa köer längs infartsleder och i innerstaden samt stora störningar i järnvägstrafiken.

Situationen kan sammanfattas i två huvudproblem:

Huvudstadsregionen har drabbats av en tydlig tudelning mellan norr och söder med svåra ekonomiska och sociala konsekvenser som följd.

Närmast total trafikinfarkt råder i Stockholmsregionens centrala delar – landets viktigaste arbetsområde och rikets ekonomiska centrum.

Väl fungerande trafikleder till, från och genom Stockholmsregionen är en förutsättning för att den fullt ut ska kunna fylla rollen som tillväxtmotor i landet. Dagens bristande infrastruktur är också ett direkt hot mot kulturhistoriska värden av nationell betydelse. Avsaknaden av en ringled gör att mycket stora delar av genomfartstrafiken passerar på den sexfiliga motorväg som dragits i ytläge genom Stockholms medeltida stadskärna – ett kulturhistoriskt övergrepp ständigt pågående sedan femtio år tillbaka. För att lösa denna redan akuta situation krävs en helhetslösning med främsta syfte att kraftigt öka både spår- och vägkapaciteten över Saltsjö–Mälarsnittet.

Huvudinriktningen vid utbyggnaden av infrastrukturen måste vara en kraftig satsning på kollektivtrafiken. Stockholm har redan i dag landets högsta kollektivtrafikandel, en av världens högsta. Den ska bli än högre i hela länet. Huvudstadsregionen måste ha en modern och effektiv kollektivtrafik med både tåg och bussar. Det innebär satsningar på utbyggda spårssystem, nya lok och vagnar, och ett gott underhåll av tågen, rälsen och annan infrastruktur.

Regionen har tagit mer än sitt finansiella ansvar, nu måste staten ta sitt. Nu måste staten betala för de investeringar som behövs, och som är statliga åtaganden, så att Stockholm kan fortsätta att fungera. Utbyggnaden av järnvägs-

kapaciteten genom Mälartunneln under Stockholms innerstad är ett riksin-
tresse.

Folkpartiet kräver vidare att en komplett ringled byggs. Södra länken är bara första steget – nu måste bygget av Norra länken starta och projekteringen för Österleden sätta i gång på nytt. En ringled är nödvändig för att Stockholms innerstad ska fungera med alla transporter som dess företag och invånare behöver. Ringen, med de nya sträckorna lagda i tunnel, är den enda lösning som gör det möjligt att avlasta innerstaden och skapa en bättre stadsmiljö.

I Dennisöverenskommelsen var Socialdemokraterna, Moderaterna och Folkpartiet överens om att prioritera ringleden före en västlig förbifart. Detta är enligt vår uppfattning fortfarande den riktiga prioriteringen, eftersom ringen både skapar en ny kringfart och avlastar innerstan. Vi kräver därför att byggandet av ringleden påbörjas omedelbart. Regeringens blockerande av Österleden måste upphöra.

Att öka järnvägs- och vägkapaciteten över Saltsjö–Mälarsnittet är alltså en nödvändig förutsättning för att skapa en rimligare trafiksituation i Stockholmsregionen. Men många andra satsningar måste också ske, i hela länet, med hänsyn till flaskhalsar och köer, bristande trafiksäkerhet, tillväxthinder för näringsliv och omänsklig trafiksituation för boende. De statliga medel som ställts till förfogande i investeringsplanerna som löper fram till 2015 är otillräckliga i förhållande till behoven när det gäller både kollektivtrafiken och vägnätet.

Här nedan beskrivs några av de behov som finns i olika delar av Stockholms län. En av landets mest olycksdrabbade vägar är väg 73 – ”Dödens väg” – mellan Stockholm och Nynäshamn. Särskilt sträckan mellan Nynäshamn och Västerhaninge har länge varit underdimensionerad för den stora trafiken till och från bland annat Gotlandsfärjorna och Östersjötrafiken. Gång på gång har den planerade upprustningen skjutits på framtiden, och när utbyggnaden av väg 73 nu äntligen har påbörjats handlar det om uppfyllandet av ett löfte som borde ha förverkligats för länge sedan. Det är nu hög tid att fullfölja utbyggnaden av infrastrukturen till och från Nynäshamn genom att också satsa på dubbelspår på hela Nynäsbanan.

Infrastrukturen på Södertörn måste förstärkas också på många andra sätt. Södertörnsleden behöver förverkligas snarast som en viktig beståndsdel i utvecklingen både för Södertörn och för regionen i stort. Breddningen av E 4/E 20 mellan Södertälje och Hallunda pekas också ut som en prioriterad satsning av såväl Stockholmsberedningen som den regionala utvecklingsplanen (Rufs), men har inte fått någon statlig finansiering. En annan betydelsefull vägsatsning för Södertörn är att utbyggnaden av länsväg 225 mellan Södertälje och Vårsta fullföljs så snart som möjligt och att medel ställs till förfogande för en fortsatt utbyggnad vidare till Ösmo. Vidare skulle en förlängning av Tvärbanan söderut från Stockholm knyta samman viktiga lokala centrum som Älvsjö, Skärholmen och Flemingsberg/Stockholm Syd, stimulera inomregionalt resande och motverka segregation mellan bostadsområden.

Förbindelserna söderut och västerut från Stockholms län behöver förstärkas genom en fortsatt utbyggnad av Svealandsbanan till dubbelspår – inte

Fel! Okänt namn på

minst viktigt för Nykvarns kommun – och en satsning på kapacitet för höghastighetståg på Södra stambanan via Skavsta. Likaså behövs statliga medel för nya förbifarter längs riksväg 57 förbi Järna och Mölna. För att förbättra trafiksituationen i Södertälje med omnejd pekar Rufs också ut Sagoleden i Södertälje. Staten måste ta ansvar för dessa nödvändiga satsningar på den nationellt finansierade infrastrukturen.

En expansiv del av länet är Nacka–Värmdö. Vid gränsen mellan Nacka och Stockholm planeras projektet Danvikslösen, ett av Nordens största stadsbyggnadsprojekt, som genom att lägga trafikleder i tunnel frigör mark för tusentals bostäder och arbetsplatser. Projektet hotas av förseningar genom oklarheter om när den utlovade statliga medfinansieringen kan disponeras. En sådan fördröjning på grund av statens agerande kan inte accepteras. Likaså är det mycket önskvärt med en utbyggnad av kapaciteten på länsväg 222 över Skurubron, en flaskhals som i dag skapar svåra trafikstörningar. Staten behöver likaså medverka till en fortsatt utbyggnad av tvärbanan från Nacka till Slussen, samt längre fram en utbyggnad av tunnelbanan till Nacka.

En annan sektor där en mycket kraftig befolkningsökning väntas är de sex kommunerna i nordost, från Danderyd närmast Stockholm till Norrtälje längst i norr. Dessa kommuner med en samlad folkmängd på 220 000 personer – ett antal som sommartid ökar till minst 350 000 – har också potential att växa samtidigt som den storstadsnära naturen värnas. Hela nordostsektorn saknar dock helt anslutning till det nationella järnvägsnätet. I vilken annan landsdel som helst hade det setts som otänkbart att en befolkning motsvarande ett mindre län hade ställts utan järnvägsförbindelse. Effekten syns också i att nordostsektorns kollektivandel är betydligt lägre (mellan 14 och 30 procent i de olika kommunerna) än länsgenomsnittet på 38 procent.

Staten bör därför aktivt medverka till att utreda projektet Roslagspilen, den nya järnvägssträckningen mot Arninge i Täby kommun (med framtida förlängning till Norrtälje och potentiell vidare utbyggnad till Kapellskär) som förespråkas av såväl Stockholmsberedningen som Rufs och som har stöd av samtliga berörda kommuner. I dag har Banverket inga anslag ens för den nödvändiga förstudien.

Europaväg 18 från Stockholm till Norrtälje/Kapellskär har svåra kapacitetsproblem. Hela sträckan bör byggas ut till motorvägsstandard. Den tunga lasttrafiken till och från Holmens Bruk i Hallstavik liksom färjorna i Kapellskär gör det även angeläget med en tidigare lagd utbyggnad av riksväg 77 samt en utbyggnad av riksväg 76. Godstransportdelegationen noterar i sitt slutbetänkande (SOU 2004:76) den starka utvecklingen av roro-trafiken över hamnen i Kapellskär, som har haft och förväntas ha en mycket stark tillväxt. I samband med EU-kommissionens satsning på "havets motorvägar" kommer ökad vikt att läggas vid utbyggnad av tillfartsvägarna till viktiga hamnar. Ombyggnaden av länsväg 276 förbi Åkersberga är en annan betydelsefull satsning, inte minst från trafiksäkerhetssynpunkt, och bör förverkligas.

Några av de värsta flaskhalsarna i trafiksystemet finns i zonen närmast omkring Stockholms innerstad. Behovet av att snarast bygga Ringen och Mälartunneln har beskrivits ovan, men därtill är det också nödvändigt att förbättra kapaciteten längs de stora stråken för in- och utresor samt bygga ut

Fel! Okänt namn på

tvärförbindelserna runt innerstaden. Tvärbanan har blivit en succé som ökar den spårbundna kollektivtrafikens attraktionskraft, och det är nu angeläget att fortsätta utbyggnaden. Den nyligen beslutade utbyggnaden Alvik–Solna station behöver kompletteras med en nordlig gren mot Kista och Sollentuna, och längre fram behöver Tvärbanan förlängas till Frescati och Ropsten. Som beskrivits ovan behövs också en sydlig förlängning som knyter samman Stockholm Syd/Flemingsberg med Skärholmen och Älvsjö. Den nya kopplingen mellan E 18 och E 4 via Kymlingelänken måste förverkligas, och innerstadens förbindelse i riktning nordväst via Solna och Sundbyberg mot E 18 behöver förstärkas genom byggandet av Huvudstaleden i en lång tunnel.

Järnvägens konkurrenskraft gentemot biltrafiken skulle öka med en utbyggnad av fjärrtågskapaciteten och fler stationer. Inte minst viktigt i ett Mälardalsperspektiv – och för att kommuner som Nykvarn, Upplands-Bro och Järfälla ska vara attraktiva platser att bosätta sig i – är att Svealandsbanan och Mälärbanan har tillräcklig kapacitet för att klara framtidens resandeströmmar. Planerna på en ny station Stockholm Väst i Järfälla kommun och Stockholm Nord i Sollentuna kommun behöver bli verklighet. Den länge planerade förlängningen av tunnelbanan till Barkarby, med möjlighet till omstigning till järnväg, vore en annan betydelsefull satsning.

Såväl Stockholmsberedningen som Rufs har pekat på behovet av att fortsätta breddningen av E 4 norr om Upplands Väsby och hela vägen till Arlanda. Ombyggnaden och kapacitetsökningen av den kraftigt överbelastade länsväg 268 mellan Vallentuna och Upplands Väsby måste vidare fullföljas, inte minst genom en ny satsning på sträckan Grana–Hammarby.

Infrastrukturen till sjöss behöver förstärkas för att klara en framtida växande godstrafik. Bland annat behöver kapaciteten i Södertälje kanal byggas ut, vilket gagnar insjötrafiken på Mälaren samtidigt som Mälarens avrinning förbättras och risken för översvämningar minskar väsentligt. I utformandet av den framtida hamnpolitiken måste mycket stor hänsyn tas till naturvårdsintressen, inte minst i den sårbara skärgården. Regionens hamnar både i norra, centrala och södra länsdelarna behöver också fungerande väg- och järnvägsförbindelser för att kunna spela sin roll i en allt starkare Östersjöhandel. Exemplet med Kapellskär har nämnts ovan. Ett annat exempel är Nynäshamn, där en säkrare väg 73 och en utbyggnad av järnvägen till dubbelspår är en nyckelfaktor för att utveckla den betydelsefulla hamnverksamheten och förverkliga planerna på en containerhamn i Norvik.

Att utveckla infrastrukturen till sjöss handlar också om att ha en fungerande båttrafik. Vi vill bland annat utreda möjligheten att göra färjeleden mellan Slagsta och Ekerö till en avgiftsfri förbindelse som en del av det regionala vägnätet.

Regionens flygplatskapacitet måste tryggas. Folkpartiet motsätter sig en nedläggning av Bromma flygplats, som behövs som en modern cityflygplats. Trafikmängden och typen av trafikflygplan som tillåts landa på Bromma måste givetvis anpassas till dess centrala läge. Likaså behövs en långsiktig lösning på Stockholmsregionens behov av kapacitet för småflyg, såsom privatplan och mindre affärsflyg, i och med avvecklingen av Tullinge. Stockholmsregionen behöver en fungerande infrastruktur också för småflyg.

Fel! Okänt namn på

Upphäv lagen om trängselskatt

Den 3 januari 2006 är det planerade startdatumet för de statliga trängselskatterna i Stockholmsregionen. Att detta projekt genomförs är i grunden inget annat än missbruk av idén om miljöstyrande avgifter. Lagen om statliga trängselskatter misskrediterar i själva verket hela den goda idén om miljöstyrande avgifter. Det är ju inte heller någon hemlighet att hela idén endast tillkommit för att skapa parlamentariskt stöd för ministären Persson från Miljöpartiets och Vänsterpartiets sida.

Införandet av trängselskatten i Stockholm har åtföljts av legala turer som kastat ett löjets skimmer över hela idén och skapat fördyringar i mångmiljonklassen. Värre kommer det att bli när försöket väl sätter i gång. Förvaltningsdomstolarna kommer att bli överlupna med trängselskatteärenden eftersom varje passage av en avgiftsstation kommer att räknas som ett enskilt taxeringsärende för statens räkning.

Till detta kommer integritetsproblemen som uppstår när samtliga bilar som passerar in i eller ut ur Stockholm kommer att registreras. Trängselavgiften är en skatt och avgiftsbetalningen blir därigenom offentlig handling. Det gör det möjligt att på laglig väg få ut uppgifter om enskilda bilisters resmönster med hjälp av registreringsnumret. Detta kan leda till stora personliga problem för enskilda. Till exempel kan en man som vill förfölja en kvinna, som behöver vara anonym, begära uppgifter om vilka tullar hon passerat och därigenom fortsätta att förfölja henne.

Folkpartiet har avvisat och kommer att avvisa all denna lagstiftning.

Folkpartiet är sedan många år positivt till miljöstyrande avgifter, i trafiken och annorstädes. Vi står fast vid denna åsikt. Vår utgångspunkt är och förblir att införandet och avskaffandet av trängselavgifter måste vara en fråga för berörd eller berörda kommuner. En ytterligare förutsättning för att en kommun ska få införa trängselavgifter är att det finns ett tillräckligt samförstånd med kringliggande kommuner. Verkligheten i Stockholmsregionen är den rakt motsatta. Det visas tydligast av att invånarna på Lidingö nu blivit utestängda från riksvägnätet utan att Lidingö stad haft någon möjlighet till inflytande på beslutet. Likaså har rådgivande folkomröstningar i tolv kommuner i länet visat på ett kompakt motstånd hos allmänheten.

Eftersom trängselskattelagen i dess nuvarande skick på ingen punkt tillgodoser de krav som vi ställer på en miljöstyrande lagstiftning anser Folkpartiet att lagen bör upphävas. Detta förslag väcks i en särskild motion.

Kultur och natur som källa för turism

Turismen – att resa till, upptäcka och besöka andra platser och länder – är den näringsgren som växer snabbast i världen. Kultur och natur lockar alltfler resenärer. Stockholm har som huvudstad ett rikt urval av upplevelser att erbjuda, från museer till den underbara skärgården.

Fel! Okänt namn på

Vår huvudstad och dess omgivningar har stora möjligheter att bli en mycket mer attraktiv besöksregion än vad fallet är i dag. En fungerande storstadsturism förutsätter en fungerande infrastruktur med tanke på besökande turister. Att medvetet satsa på turismen, att utveckla kulturen, att bjuda in till varsam samt nyttjande av vår fantastiska skärgård är både att dela med sig av vad vi själva älskar att uppleva och att skapa nya sysselsättningsmöjligheter till nytta för Stockholmsregionen och hela Sverige.

Utbudet av upplevelseresor och storstadsturism blir allt större. Stockholm har med sina museer – som friluftsmuseet Skansen och Vasamuseet – sina teatrar och sina många restauranger och andra nöjen stora möjligheter att locka fler turister. Det innebär både fler arbetstillfällen och högre skatteinkomster.

Med Stockholm som bas kan turister också göra utflykter i övriga regionen: dagsresor i skärgården, utflykter till gammal kulturbygd eller vandringar i Tyresta nationalpark eller annan storstadsnära natur.

Samtidigt ska vi ha klart för oss att motsvarande satsningar pågår i flera andra stora städer runt Östersjön, inte minst S:t Petersburg i Ryssland, det ostridigt hetaste besöksmålet under senare år för bland annat den snabbt växande kryssningsmarknaden.

Här måste Sverige och Stockholm konkurrera genom att erbjuda arrangemang av olika slag som förmår fler turister att stanna i vårt land för att ta del av kultur, nöjen och natur. En viktig del av besöksnäringen är också Stockholmsregionens potential som plats för internationella evenemang, t.ex. kongresser, konserter och idrottsevenemang.

Folkpartiet slår vakt om nationalscenerna Operan och Dramaten och övriga nationalklenoder i huvudstaden. Vi tror också att en satsning på Drottningholmsteaterns speciella utbud, gärna i samverkan med motsvarigheter i andra länder, kan bidra till att öka intresset för Sverige.

Nya museiformer bör övervägas – exempelvis saknas ett särskilt museiforum i Stockholm om vikingarna och vikingatiden, den period i vår historia som blivit vittomtalad i andra länder och världsdelar.

På samma sätt behöver också nutida teknik och uppfinningar av både industriell, medicinsk och annan betydelse för utvecklingen göras mer tillgängliga.

Våra historiska, tekniska och i andra avseenden specialinriktade museer måste hitta former för att möta framtidens krav på kunskap och upplevelser i modern museimiljö. Ett bra exempel på denna inriktning utgör Cosmonova på Naturhistoriska riksmuseet, men fler satsningar i liknade riktning behövs.

Ytterligare ett exempel är det svenska musikundret, från folkmusik via Abba och Roxette till dagens artister och grupper, som bidrar till att öka intresset för Sverige hos fans och musikälskare. Att i Stockholm utveckla detta i form av en modern museiinriktad musikupplevelseinstitution ligger i hela vårt lands intresse.

Vikingatiden, Vasavarvet och Abba tillhör, oavsett vilka värderingar som ligger till grund för detta, de delar av Sverige som är mest kända utomlands. Detta intresse för vårt kulturarv ska uppmuntras och vårdas.

Fel! Okänt namn på

På samma sätt spelar hela det svenska kulturarvet en stor roll för andras bild av Sverige. Därför måste det vara institutionernas roll och betydelse för hela landet som ska avgöra storleken på de statliga anslagen, inte om de råkar ligga i Stockholmsregionen eller inte.

En aktiv kulturmiljö- och byggnadsminnesvård behövs av både kulturpolitiska och turistpolitiska skäl. Stockholmsregionen har unika kultur- och stadsmiljöer av omistligt värde. Samtidigt är exploateringstrycket hårt. Ett aktuellt exempel är den gamla stadskärnan i Sigtuna och de bebyggelse- och förändringsplaner som hotar den ursprungliga vikingatida stadsplanen och trästadens speciella karaktär. Riksantikvarieämbetet och andra berörda statliga myndigheter måste aktivt bevaka att Stockholmsregionens kultur- och stadsmiljövärden inte förspills med tidens krav på förändringar och förtätningar.

Det är också dags att upphöja Gamla stan – Stockholms unika stadskärna, präglad av arvet från Hansatiden och stormaktsepoken – till världsarv på Unescos världsarvslista.

Världsarvet Skogskyrkogården tycks redan vara mer känt utomlands än i vårt eget land.

Nobelpriset och donatorn Alfred Nobel

Gamla stan med Kungliga slottet, Vasamuseet, världsarvet Drottningholms slott med sin unika 1600-talsteater eller arkitektoniska pärlor som Stockholms stadshus, Stadsbiblioteket förbleknar dock alla i ryktbarhet jämfört med den uppmärksamhet som utdelandet av Nobelprisen årligen skapar världen runt, både vid tillkännagivandet och vid prisceremonierna den 10 december varje år i Stockholms konsert- och stadshus. Låt oss vara tydliga: Alfred Nobel och Nobelpriset är inte tillräckligt högt värderade i vårt eget land.

Just nu diskuteras ett nytt, stort Nobelmuseum, beläget på Skeppsholmen. Det är utmärkt. Det provisoriska Nobelmuseet vid Stortorget i Stockholm kan ses som en början på att fånga människors intresse för begreppet Nobel. Men det kan inte få förbli en slutpunkt, snarare ett permanent provisorium för Alfred Nobels minne i just Gamla stan, säte för Svenska Akademien som förvaltar Nobelpriset i litteratur.

Hur ska vi ta till vara intresset för Alfred Nobels gärning och intresseväckande historia? Här finns, i Alfred Nobels anda, inga andra begränsningar utöver rent juridiska förbehåll – Nobelstiftelsen äger rätten i alla avseenden till namnet Alfred Nobel och Nobelprisen – än tankens egen föreställningsförmåga: konsten att kunna kombinera den spännande historien om den märkliga donatorn med framtidens möjligheter inom teknik, fysik, kemi, medicin och litteratur – vid sidan av fredspriset som ju norska Stortinget förvaltar – på ett spännande sätt.

Vi behöver, för att tillgodose det oerhörda intresse som knyts till begreppet Nobel, ta till vara möjligheterna att förknippa Alfred Nobels minne med

forskning, utveckling, vetenskap och rationalitet, med framtid och kunskap – och skön konst.

Värna allemansrätten – naturvård och utveckling kan förenas

Stockholmsregionens befolkning kommer att fortsätta att växa. Därför behövs naturreservat och andra skyddsåtgärder som bevarar grönområden, värdefulla natur- och friluftsområden.

Med förslaget från Ändamålsfastighetskommittén (SOU 2004:28) att kunna undanta försäljning av fast egendom också av hänsyn till det rörliga friluftslivet finns nu en stor möjlighet att öka allmänhetens tillgång till i huvudsak orörd natur genom att utnyttja det faktum att Försvarsmakten nu kommer att lämna ifrån sig stora marktillgångar i skärgården. Det är angeläget att regeringen snarast överlämnar erforderliga förslag till riksdagsbeslut för att säkerställa att inte ytterligare värdefull mark i skärgården försvinner i privat ägo.

Att sälja dessa områden för att nå snabb ekonomisk avkastning vore att kasta bort en del av de framtida möjligheter som naturupplevelser i skärgården kan erbjuda dagens och framtida generationer. Den chans till utvidgning av allemansrätten i kvantitativt avseende som nu finns kommer aldrig att återkomma. Därför måste största restriktivitet med privatiseringar av den ännu statliga marken vara huvudinriktningen för denna del av statens markpolitik.

Att behålla denna mark oexploaterad för framtida generationers naturupplevelser är en god framtidsinvestering. Allemansrätten – i detta sammanhang uttytt som allmänhetens rätt till framtida närhet till orörd natur – måste gå före kortsiktiga exploateringsönskemål. Att ägandemässigt överföra områden i endera Skärgårdsstiftelsens eller andra icke vinstdrivande associationer kan vara en utväg att minska exploateringsstrycket på de förut militära övnings- och skyddsområdena.

Det finns ingen motsättning mellan en växande region och en framtida tillgång till grönområden och natur. Markområdena i länet räcker till båda delarna. Det gäller att avgöra vilka skogar, naturområden och ängsmarker som permanent måste fredas. Fler områden och så kallade ”gröna kilar” måste ges kvalificerat skydd som naturreservat eller på annat sätt skyddas.

Arbetet för en renare och friskare Östersjö måste fortsätta med kraft. Detta om något är avgörande för våra barn och barnbarn. För att minska utsläppen av olja och miljögifter är införandet av sanktioner vid överträdelser av bestämmelser en viktig åtgärd. För att detta ska vara möjligt krävs att alla länder vid Östersjön har mottagningshamnar för förorenat vatten. Östersjön ska vara klassad som ett särskilt känsligt område, och marina reservat täckande Östersjöns alla huvudbiotoper måste inrättas!

Värnandet av vattenmiljön handlar i lika hög grad om Mälarens vattensystem: transportled och fritidsmiljö men också vattenreservoar för ca 1,3 mil-

Fel! Okänt namn på

joner invånare i Mälardalen. Arbetet med att trygga Mälarens vattenkvalitet måste fortsätta. Likaså behövs insatser för att kartlägga och minska riskerna för översvämningar. Den planerade ombyggnaden av Slussen måste uppmärksammas i detta sammanhang, eftersom den kan förbättra avrinningen från Mälaren.

Skärgården och Mäläröarna: hem, fritidsparadis och oskattbar natur

Stockholms vidsträckta skärgård – från Singö till Landsort – är med sina 30 000 öar och omväxlande och rika natur från det yttersta havsbandet till den pulserande moderna storstaden unik och saknar motstycke i världen. Stockholms skärgård har en central plats i den svenska kulturen från August Strindberg och Bruno Liljefors över Albert Engström och Evert Taube till Ulf Lundell.

I Stockholms skärgård bor och verkar tiotusen skärgårdsbor året om i sol och storm, ofta sedan generationer. Där solar, badar, seglar och vilar hundratusentals människor från storstaden under främst sommarmånaderna. Där besöker ännu fler turister den natursköna men också nära skärgården. Alla dessa människor får plats och ska kunna få plats i skärgården. Men skärgården är också skör och sårbar för människors och sjöfartens verkningar. Skärgården måste vårdas och värnas för att kunna förbli vad den är i dag för alla de människor som vistas i och besöker den.

Stockholms skärgård betyder alltså flera olika saker för många olika medborgare: en permanent boplatz för 10 000 människor, ett värdefullt rekreationsområde för hundratusentals människor, en turistmiljö för än fler besökare. Dessutom, och en grundförutsättning: Stockholms skärgård med sina 30 000 öar utgör den naturliga miljön för fåglar, fiskar, däggdjur och andra djur och växter.

Den örika Mälaren är på samma sätt en unik miljö med levande jordbrukslandskap och kulturmiljöer, omväxlande med tätorter, i en övärld strax inpå storstadens knutar. För att detta ska vara fortsatt möjligt måste skärgården och Mäläröarna vårdas. Människans slitage på naturen måste begränsas så att naturen själv till sist blir den som sätter ramarna för hur mycket vi kan tillåta oss njuta utan att den minskar i naturlighet och attraktionskraft för framtida generationer av både djur, växter och människor. Ett särskilt problem är den erosion i den känsliga skärgården som uppkommer i och med allt snabbare båtar i yrkes- och privattrafik. Ett annat är de säkerhetsproblem som skapas av onyktra båtförare.

Det måste bli enklare både att bo och att jobba på öarna i Stockholmsregionen. Det handlar om att åstadkomma en levande skärgård och skapa bättre förutsättningar för boende, arbete och dagliga kommunikationer inklusive kollektivtrafik till lands och sjöss året runt. I det sammanhanget kan man peka på bl.a. det arbete som utförs av Siko (Skärgårdens intresseorganisation i Stockholms skärgård) för att åstadkomma hyresbostäder i skärgården. Det

skulle inte minst underlätta för generationsskiften bland skärgårdsbefolkningen.

Folkpartiets småföretagarpolitik med bland annat mindre byråkrati och lägre skatter inom tjänstesektorn skulle särskilt gynna skärgårdens och Mälardöarnas invånare.

Stockholms län har i skärgården och Mälardöarna några av landets mest sommarhusstäta kommuner. I dag måste dessa kommuner stå för kostnaderna för bland annat hemtjänst, när folk från stan åker till landet under sommaren. Det bör vara kommunen där den hjälpbehövande bor permanent och betalar skatt, som står för kostnaden. Därför vill vi se över det så kallade vistelsebegreppet i socialtjänstlagen.

När omfattande försvarsmark nu friställs ska denna mark bli till nytta för både det rörliga friluftslivet, naturvård och bättre möjligheter till försörjning och boende för den permanenta befolkningen. För den bofasta befolkningen ger detta en unik möjlighet att få tillgång till mark för bl.a. byggande av lämpligt utformade hyresbostäder. Tillgången till hyreslägenheter är en förutsättning för såväl äldre skärgårdsbor, som önskar bo kvar men lämna sina hus, som för unga skärgårdsbor som vill flytta hemifrån. Likaså är det en viktig faktor för att fler barnfamiljer ska ha möjlighet att planera för ett permanent boende i skärgården.

Stockholms skärgård har en väl fungerande kollektivtrafik under främst sommaren. Kollektivtrafiken är dock mindre väl anpassad till de behov som en ökad arbetskraftspendling från skärgården till storstaden året runt skulle kräva. Investeringar bör göras i den typ av obemannade linfärjor som körs av passagerarna själva, och som redan finns i bruk i Strömstads kommun och till Kosteröarna på västkusten, och som där sägs ha ”revolutionerat tillvaron för befolkning och turister” (Svenska Dagbladet 10/5 2005).

En väl fungerande kollektivtrafik på vattnet stärker förutsättningarna för fler att kunna bedriva ett mer lönsamt företagande i skärgården, för fler att arbetspendla från skärgården till fastlandet, liksom för fler att kunna besöka skärgården också utanför sommarmånaderna. Förutsättningarna för en lönsam åretrunnturism i skärgården kan förbättras genom bättre infrastruktur.

Skärgårdens natur och djurliv, ovan och under vatten, har alltid varit utsatta för naturens krafter. I modern tid har tillkommit de påfrestningar som människans framfart medför. Det är viktigt att med skärpt övervakning hålla efter påfrestningar av miljöutsläpp och fartygstrafikens framfart.

Allt snabbare fritidsbåtar tvingar fram skärpta regler om hastighetsbegränsning för att motverka den kraftfulla erosionen av strandkanter. Den kollektiva skärgårdstrafiken måste anpassas såväl när det gäller utsläpp som konstruktion av fartygsskrov och hastighet. Utformningen av hamnar och farleder får inte medföra ökade påfrestningar på skärgårdens mark, vatten, flora och fauna.

Ett ökande problem för de många människor som bor och vistas i skärgården är den ökande osäkerheten på sjön. Alkohol vid framfart på sjön ska vara lika otillåten som på väg. Nolltolerans också på sjön är ett viktigt mål. För att öka övervakningen av överträdelser av alkoholförbud och hastighetsgränser är

Fel! Okänt namn på

det viktigt med en effektivare sjöpolis. Nedrustningen av sjöpolisen behöver vändas i en upprustning.

Trygghet och säkerhet för dem som bor i skärgården, och de som vistas där under sommaren, förutsätter fungerande sjukvård och säkra sjuktransporter. Den successiva nedskärningen av närvaron av räddningshelikoptrar är ett betydande problem. Berörda myndigheter och kommuner måste samverka bättre än i dag beträffande planering, basering och användning av räddningshelikoptrar. Människors trygghet till liv och hälsa måste värnas också när de bor och vistas i skärgården.

Ett lokalt anpassat strandskydd

Det generella strandskyddet har varit och är mycket viktigt för att bevara unika naturvärden och behålla den allmänna tillgängligheten längs våra kuster, sjöar och vattendrag. Det finns redan nu områden med utökat strandskydd, men vi vill ta ytterligare ett steg där strandskyddet anpassas lokalt efter tillgång till stränder och exploateringsstrycket inom området.

Strandskyddet är en viktig del i att säkra möjligheten för alla att ta del av den rekreativmöjlighet som vatten och strandområde utgör. Detta gäller inte minst i Stockholmsregionen. Vi behöver en ny strandskyddslagstiftning som skärper strandskyddet i hårt exploaterade områden men utökar möjligheten till en lokalanpassning i mindre hårt exploaterade områden.

Den kommunala planeringen och samverkan mellan kommun och länsstyrelse har här en central roll. Frågan kring strandskyddet kan tas upp inom ramen för den kommunala översiktsplaneringen i enhetlighet med andra riksintressen. Detta ger en öppen demokratisk process med lokal förankring där områden med olika skyddsvärde pekas ut. Naturligtvis kräver detta att man gör en noggrann inventering av berörda stränder vad gäller naturvärden.

Länsstyrelsens roll blir att tillvarata nationella intressen och sedan vara den som fastställer det lokalt anpassade strandskyddet för berörd kommun. Detta skulle också vara önskvärt med tanke på de nybyggnadsbehov som krävs för att den bofasta befolkningen ska kunna bo kvar och bedriva näringsverksamhet i en levande skärgård. Inom områden med stora strandområden och lågt exploateringsstryck kan då skapas större möjligheter att bygga strandnära. Detta utan att strandskyddets syfte, dvs. allmänhetens tillgänglighet till stränder och bevarande av naturvärden, äventyras. Inom områden med stort exploateringsstryck kan det däremot vara befogat med striktare tillämpning av strandskyddet än vad fallet är i dag.

Vi menar att i båda fallen är lösningen att man lokalt ska kunna anpassa strandskyddet bättre än i dag. Det upplevs väldigt motsägelsefullt när man i tätorterna bygger i strandnära lägen genom dispenser medan detta förhindras i glesbefolkade områden.

En fungerande bostadsmarknad i Stockholmsregionen

Bostadsbristen är ett problem för de boende i Stockholms län som vill byta bostad, för ungdomar som vill flytta hemifrån och för dem som vill flytta hit. Tillväxten hämmas. Vården, skolan och många privata företag märker att det blivit svårare att rekrytera personal, eftersom människor med rätt kvalifikationer drar sig för att flytta till Storstockholm om de inte kan få tag i någon lämplig bostad.

Bostadspolitiken måste läggas om i liberal riktning så att fler får möjlighet att välja hur bostaden ska vara och vem som ska äga den. Konkurrensen i byggbranschen måste öka och skatterna sänkas.

Det finns många problem på Stockholmsregionens bostadsmarknad, men skulle man i dag välja ut ett förhållande som påverkar de flesta andra problem är det helt enkelt detta: det byggs för lite.

Genom att det i dag inte går att förutse om nyproduktionskalkylen för byggande av hyresrätter kommer att hålla blir resultatet att det inte byggs hyresrätter. Det går inte att räkna hem kalkylen på de nya hyresbostäder som skulle behövas på bostadsbristerna.

Förutsättningarna för att bygga fler hyreslägenheter i Stockholmsområdet måste förbättras. Efterfrågan är stor. Med dagens regler för hyressättning kan inte byggherren ta ut kostnaderna för nybyggda hyreslägenheter. Den som vill få i gång byggandet av hyreslägenheter måste se över systemet och tillåta en friare hyressättning för nyproducerade lägenheter. Hyresnämnden ska kunna avgöra hyresnivån före byggstart och det bör inte vara möjligt att ändra hyran sex månader efter inflyttning. Hyran måste stå sig en längre tid för att fastighetsägare ska våga ta risken att bygga. Bruksvärdessystemet har som syfte att ge ett starkt besittningsskydd för hyresgästerna. Inom ramen för bruksvärdesprincipen är det dock nödvändigt med förändringar. En bättre hyresstatistik som är tillgänglig för hyresgäster är viktig för att öka konsumentmakten.

Vi vill öka de boendes egenmakt. En ny upplåtelseform – ägarlägenheter – behöver införas. Låt boende även i närförorter ombilda sina hyresrätter till bostadsrätter. Många förorter domineras helt av hyresrätter. För att motverka segregationen behövs det inte minst fler bostadsrätter i utsatta förortsområden. När man äger sin bostad uppstår en rad positiva effekter. Fler får ekonomisk trygghet och oberoende, ökad makt över sin vardag och ansvaret för den gemensamma miljön i området. En blandning av hyres- och bostadsrätter lockar också nya grupper av människor till förorterna. En ökad andel bostadsrätter motverkar med andra ord segregationen.

De som vill ska kunna välja kooperativ hyresrätt. Ökad självförvaltning ger även ökad egenmakt.

En översyn och förnyelse av hyressättningsystemet måste också innehålla en diskussion om allmännyttans roll. De kommunala bostadsbolagens funktion som förstahandsnorm vid hyressättning bör upphävas och ersättas av ett system där hyrorna i ett större utbud av bostäder, oavsett ägare, ligger till grund för hyressättningen. Den särskilda stopplagen om allmännyttiga bo-

Fel! Okänt namn på

stadsföretag, som specifikt tillkommit för att förhindra ombildning av hyresrätter till bostadsrätter i Stockholmsregionen, ska avskaffas.

Bristen på bostäder för studenter och andra ungdomar är ett stort problem i Storstockholm. Svårigheten att hitta någonstans att bo avskräcker ungdomar från andra delar av landet från att söka utbildningar vid länets universitet och högskolor. Många av länets egna ungdomar tvingas bo kvar hos sina föräldrar. Det gör det extra angeläget att hitta nya metoder för att bygga billigare småbostäder, särskilt studentbostäder. Ett sådant sätt är att staten ger ett generellt klartecken för kommuner att bygga tillfälliga studentbostäder på statligt ägd mark som inte är reserverad för andra ändamål eller av uppenbara skäl är direkt olämplig att bebygga. Om kommunerna vet att staten har en positiv förhållning till att upplåta sådan mark kommer det att underlätta för kommunerna att planera för just studentbostäder.

Folkpartiets förslag om skattefrihet för uthyrning av rum i privatbostäder skulle göra det möjligt att snabbt få fram betydligt fler lagliga hyresrum. Det skulle både effektivisera användningen av det befintliga bostadsbeståndet och råda bot på den allra mest akuta bostadsbristen, inte minst bland studenter. Byggnormen för studentbostäder måste även ses över för att pressa byggkostnaden samt att möjliggöra byggandet av bra men billiga bostäder. Miljöprövningen behöver också anpassas så att det även i framtiden går att bygga bostäder och förtäta storstaden. Bullernormer och andra miljökrav blockerar möjligheten att bygga bostäder, inte minst små bostäder för unga och äldre, där bostaden genom få rum inte kan planeras med en tyst sida för sovrummet.

Trygga och tillgängliga stadsmiljöer

Vid stadsplanering bör tryggheten liksom tillgänglighetsaspekterna för äldre och handikappade vara två av de viktigaste grundpelarna. Vi kan inte längre planera utifrån att allt är lugnt och att de äldre och handikappade finns på institution. I vårt moderna samhälle är friheten viktig att värna och kämpa för. Friheten är inte självklar – tvärtom är det många av Stockholmsregionens invånare som inte känner trygghet i sitt bostadsområde. En ung tjej på väg hem genom ett opplyst skogsparti, den unga killen flanerande nattetid med mobiltelefonen synlig, den rullstolsburna äldre damen och den medelålders synskadade mannen – det är inte självklart att de kan eller får ta sig fram välbehållna. Vi bör inte bygga oss in i större ofrihet än vad redan är fallet och vi måste tänka mer på att öka frihets- och trygghetskänslan hos dem som i dag känner rädsla och oro för att ta sig från punkt A till B.

Detta kan tyckas vara en i huvudsak polisiär fråga men minst lika viktigt är hur man utformar miljön som sådan. Vi anser att det finns all anledning att satsa mer på utformning av säkra stadsmiljöer. Vid all bostads- och infrastrukturplanering ska alltid trygghetsaspekterna beaktas, som t.ex. placering av busshållplatser, utformning av parkmiljöer, dragningar av gångvägar, belysning, passager under vägar m.m. Tryggheten är en viktig förutsättning för att parker och skogar, gångvägar och centrumanläggningar ska vara tillgäng-

liga för alla. För detta krävs det kunskap och vi anser att ett intressant forskningsområde är just forskning kring hur man skapar trygga och tillgängliga stadsmiljöer.

Vårt behov av tystnad

Buller är en viktig begränsande faktor för hur och var nyproduktion av bostäder kan ske främst i tätorter och storstäder. Med dagens byggteknik kan bullerproblem åtgärdas i hög grad i inomhusmiljön medan bullret vid husfasad är svårt att komma åt. En viktig preventiv åtgärd är att trafikleders utformning från början anpassas utifrån målen med lägre bullernivåer. En annan åtgärd är hur installationer på hustak anpassas utifrån buller, till exempel fläktar.

En annan sida av bullerproblematiken är det buller som skapas direkt i inomhusmiljön, till exempel i klassrum med ett stort antal elever. Forskning vid Högskolan i Gävle har visat att sådant buller stör språk, läsning och minnesfunktioner. Här krävs andra åtgärder än rent byggnadstekniska. Detta visar att bullerproblematiken är mycket komplex.

I storstäder måste samtidigt ske en avvägning mot behovet av bostäder. Det finns bostadskonsumenter som inte ser bullerproblematiken som ett hinder för att bosätta sig i centrala delar av storstäderna. Speciellt viktigt är att byggandet av smålägenheter, t.ex. studentlägenheter och äldreboenden, inte stoppas bara med motivet att man inte har en tyst sida. Enligt PBL 5 kap. 7 § 11 kan man i detaljplan meddela bestämmelser om skyddsanordningar för att motverka störningar från omgivningen och, om det finns särskilda skäl, högsta tillåtna värden för störningar genom luftförorening, buller, skakning, ljus eller annat liknande som omfattas av 9 kap. miljöbalken. Dessa särskilda skäl måste preciseras så att myndigheterna får en enhetlig bedömning och samsyn råder kring hur planer för nyproduktion behandlas.

Miljöbalkens regler måste förändras så att möjliga förutsättningar för förtätning i storstadsmiljöer inte förhindras av orimliga krav. Detta berör förtom bullerproblematiken även andra områden såsom partikelhalter m.m. Att bygga i storstäder måste vara möjligt med en byggteknik utvecklad utifrån rådande förutsättningar. Regelverket måste vara flexibelt och ta hänsyn till att förutsättningarna ser olika ut, för att bostadsbyggandet i Stockholmsregionen inte ska stoppas.

Avveckla fastighetsskatten successivt

Boendet har blivit en stor skatteinkomstkälla för staten. Största intäktskälla är fastighetsskatten, införd den 1 januari 1986 och något modifierad i 1991 års stora skattereform. Från att skattesubventionerna till boendet – som vid 1990-talets början uppgick till över 30 miljarder kronor/år, främst genom räntebidragen till flerbostadshus och småhus med kommunal borgen – varit en stor

Fel! Okänt namn på

negativ post i statens budget, är boendet i dag högt beskattat, genom fastighetsskatt, förmögenhetsskatt, mervärdeskatt, stämpelskatt och andra former som direkt riktar sig mot boendet. Beroende på hur man räknar har 1990-talets underskott vänts i ett överskott i storleksordning 30–50 miljarder kronor.

Folkpartiet anser att:

- taxeringsprocessen måste reformeras och fastighetsskatten sänkas för att på sikt avvecklas,
- satsningar på energibesparande åtgärder inte skall straffas med höjd fastighetsskatt.

Huvudmotivet för detta är att fastighetsskatten på tre skilda sätt strider mot grundläggande skatteprinciper. Den tas inte ut efter bärkraft och följer inte vare sig likviditetsprincipen eller påverkansprincipen.

Tillkomsten av olika undantagsregler – nedsättnings-, begränsnings- och/eller takregler – i fastighetsskattebestämmelserna är i själva verket inget annat än ett erkännande att principen skatt efter bärkraft inte fungerar inom dagens fastighetsbeskattning.

Man skall betala med pengar som man inte har förrän man säljer fastigheten, och den är opåverkbar och därmed oförutsägbar för den enskilde.

För många människor är det huvudsakliga sparandet lagt i boendet. Det betyder dock inte att småhus eller sommarbostäder ses som kapitalplaceringar. Praktiskt taget alla svenskar har sina hus för att bo i.

Fastighetsskatt och, ofta därtill, förmögenhetsskatt gör att boendet blir orimligt högt beskattat, boendekostnaderna stundom oöverkomliga. Detta är fallet inte minst i Stockholmsregionen där fastighetsskatten tillsammans med förmögenhetsskatten fungerar som en motor för segregation. Effekterna syns runt om i länet, bland annat i skärgården där familjer som varit bofasta sedan generationer kan få allt svårare att bo kvar på grund av fastighetsbeskattningen, när efterfrågan på fritidsbostäder trissar upp fastighetspriserna.

Samtidigt är vi medvetna om att avskaffandet av fastighetsskatten inte kan ske omedelbart. Skatten beräknas enligt regeringens budgetproposition för 2006 inbringa ca 24,5 miljarder kronor till statskassan från boende i hyresrätter, bostadsrätter, småhus och villor samt industrifastigheter. År 2008 kommer småhusägarna att med den sittande regeringens politik stå för 61 procent av statens fastighetsskatteinkomster.

Från den 1 januari 2006 får alla småhusfastigheter nya taxeringsvärden; senare kommer också hyresfastigheter och kommersiella lokaler att genomgå samma process.

Folkpartiet anser att taxeringsprocessen måste ses över och reformeras, men tills vidare måste vi godta dessa nya taxeringsvärden.

Sänkningen av fastighetsskatten skall påbörjas genast, från den 1 januari 2006.

Vi föreslår att skattesatserna i procent för 2006 (och anger även en inriktning för 2007) jämfört med i dag fastställs enligt nedan (nybyggda fastigheter som är helt eller delvis undantagna för fastighetsskatt är ej med, ej heller kommersiella fastigheter där ingen ändring jämfört med regeringen föreslås):

	I dag	2006	2007
Enskilda villor	1,0	0,85	0,80
Flerfamiljshus	0,5	0,35	0,30

De sänkningar av skattesatserna som vi föreslår för 2006 och 2007 är alltså större än den genomsnittliga höjningen av taxeringsvärdena dessa år.

Vi accepterar sänkningen från dagens 5 procent till 4 av vad en enskild som mest skall behöva betala av sin taxerade inkomst i fastighets- och förmögenhetsskatt.

Vi vill också påtala att investeringar i energibesparande åtgärder aldrig bör leda till höjd fastighetsskatt. Folkpartiet anser att energibesparande investeringar, allt från att ersätta oljeeldning med exempelvis bergvärme till byte av energislösande fönster till miljövänliga treglasfönster skall löna sig. Vi vill uppmuntra sådana investeringar. De mycket höga elpriserna, till stor del bestående av skatthöjningar som initierats av regeringen och dess två stödpartier, understryker vikten av att föra en sådan taxeringspolitik att elsparande lönar sig.

Folkpartiet har sedan länge arbetat med att ta bort förmögenhetsskatten, som är en tillväxthämmande skatt med orimliga konsekvenser för många enskilda hushåll. Inom Allians för Sverige har vi nu fått gehör för att förmögenhetsskatten ska avskaffas under nästa mandatperiod. Redan 2006 halveras skattesatsen.

Skatteutjämningen – ett hinder för tillväxt

Nuvarande konstruktion av det statligt beslutade inomkommunala skatteutjämningssystemet är ett hinder för bättre utveckling och tillväxt i Stockholmsregionen. De förändringar som riksdagen genomförde hösten 2004 löser inte de grundläggande problemen utan lappar och lagar vidare på dagens system.

Att människor ska ha samma möjligheter till grundläggande kommunalt finansierad service oavsett var de bor i landet är en grundläggande socialliberal princip. Ett system för utjämning av de kommunalekonomiska förutsättningarna är därför både rimligt och nödvändigt.

Dagens system leder dock till orimliga följder både för kommunernas och landstingens ekonomi och för medborgarnas situation. Bostadsbristen i Stockholmsregionen har delvis förvärrats av att vissa kommuner i länet förlorar på att det byggs nya bostäder och att människor flyttar till kommunen. Sådana effekter kan aldrig försvaras.

Lika litet kan de effekter försvaras som utjämningssystemet får för Stockholms läns landsting, främst att Stockholms läns landsting får betala till övriga landsting på grund av att länets invånare genomsnittligt har högre lön och således betalar mer i inkomstskatt än i övriga landet, medan landstinget däremot inte får någonting tillbaka för att även vårdpersonalens löner i Stockholmsregionen är högre än i resten av Sverige. På motsvarande vis drabbas Stockholmsregionens kommuner av att utjämningen sker på ett sätt som inte

Fel! Okänt namn på

tillräckligt beaktar det högre kostnadsläget för löner och lokaler i regionen. Även om en kommun eller ett landsting till en del kan påverka lönenivån inom det egna området kan kommunen inte i någon högre grad bestämma lönen i en hel arbetsmarknadsregion.

Utjämningsystemet måste ta hänsyn till såväl inkomstnivå som kostnads-läge. Folkpartiet vill se en genomgripande översyn av de ekonomiska relationerna mellan staten och kommunerna och landstingen. Även utjämnings-systemet måste främja de välståndsbildande krafterna. De regeländringar i ut-jämningssystemet som Folkpartiet verkar för har som gemensam nämnare att stimulera kommunerna att vidta egna åtgärder för att förbättra sin situation. Bland annat skulle man därmed råda bot på den så kallade Pomperipossaeffekten, det vill säga om skatteintäkterna i en kommun växer, ska kommunen inte behöva betala hela beloppet och ibland mer därtill till utjämnings-systemet.

Ingen kommun ska förlora skatteintäkter för att dess invånare får löneökning!

Statliga arbetsplatser är inte spelbrickor

Den nu beslutade massflyttningen av arbetsplatser vid statliga myndigheter och företag från Stockholmsregionen är en direkt kompensation för Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets försvarspolitiska uppgörelse 2004 – en uppgörelse som i sig innebar en kraftig minskning av antalet försvarsanställda också i Stockholmsregionen, och där kommuner som Vaxholm, Haninge och Nynäshamn drabbades hårt. Regeringen fullföljer nu utflyttningen av statliga myndigheter och bolag utan någon som helst analys av konsekvenserna för den lokala arbetsmarknadsregion som tjänsterna hämtas från.

Arbetsmarknadssituationen i huvudstadsregionen varierar stort mellan olika yrken. Vissa statligt anställda har många potentiella arbetsgivare att välja mellan. Andra rör sig på en smal och starkt specialiserad sektor av arbetsmarknaden där den statliga sektorn i praktiken kan vara den enda arbets-givaren. Omlokaliseringen av statliga myndigheter kan alltså i praktiken innebära att sysselsättningsmöjligheterna i Stockholmsregionen inom ett antal specialiserade yrken drabbas mycket kraftigt. Ett av flera exempel är den verksamhet som bedrivs vid Riksantikvarieämbetet.

Allt pekar på att det kommer att vara mycket få anställda som följer med till andra orter när den statliga verksamheten omlokaliseras. På flera myndigheter är andelen medflyttande nästan noll. Omlokaliseringen innebär då i praktiken att en statlig myndighet läggs ned och att en ny med motsvarande uppgifter får byggas från grunden. Detta kommer att leda till betydande förluster i kompetens och effektivitet under lång tid framåt. Myndigheter är inte spelbrickor som enkelt kan flyttas omkring. Vi är starkt kritiska till regeringens vårdslösa hantering av myndighetsflyttningen, en flyttning som i sin tur hänger samman med ett lika vårdslöst försvarsbeslut.

Ökad konkurrens för lägre priser

Sverige har dyr mat. Stockholmsregionen har Sveriges dyraste mat. En jämförelse med andra EU-länder visar att svenskarna i genomsnitt betalar ungefär elva procent mer för samma matvaror, och samtidigt betalar en invånare i Stockholm ungefär sex procent mer för maten än en invånare i Göteborg.

Samtidigt finns det i Stockholmsregionen en outnyttjad potential att öka konkurrensen. Befolkningen är stor, infrastrukturen utbyggd, kontakterna med omvärlden intensiva, närvaron av internationella företag hög och möjligheten till direktimport utmärkt. Problemet är bara att man i regionen under lång tid har eftersatt behovet av att skapa utrymme för nya aktörer i livsmedelshandeln, och andelen lågprisbutiker är ovanligt liten. Detta i kombination med att stockholmarnas genomsnittliga inkomst ligger ovanför rikssnittet har lett till en prisspiral uppåt, inte nedåt. De stora förlorarna är låginkomsttagare, pensionärer och andra som ofta har svårt att få pengarna att räcka till slutet av månaden.

Inom Länsstyrelsen i Stockholm har ett arbete genomförts för att försöka identifiera lämpliga butikslägen i regionen, och i Stockholms stad har finansborgarrådet lovat att skapa nya lägen åt lågprisbutiker. De konkreta resultaten är dock få. Även om planansvariga myndigheter har en viktig uppgift att ta till vara konsumenternas intressen är det dock ett grundläggande misstag att tro att konkurrens kan planeras fram. Det är inte politikerna och myndigheterna som kommer att sänka de höga matpriserna – det kan bara göras genom ökad konkurrens och större frihet åt både köpare och säljare.

De stora prisskillnaderna mellan olika regioner beror på flera faktorer, varav en är kommunernas skiftande tillämpning av plan- och bygglagen. För detta bär den socialdemokratiska regeringen ansvaret i och med att den 1997 återinförde kommunernas rätt att hindra etablering av handel och därmed rev upp den konkurrensfrämjande reform som togs fram under Folkpartiets ledning 1992.

Plan- och bygglagen har nyligen varit föremål för en översyn i en parlamentarisk kommitté. Vi anser nu att man snarast återinför bestämmelsen om att konkurrensintresset ska beaktas i planprocessen enligt de regler som gällde under den borgerliga regeringen. Detta skulle åstadkomma en friare etableringsrätt för dagligvaruförsäljning och därmed driva på arbetet med att öka konkurrensen.

Det finns naturligtvis ett kommunalt intresse av att stadsplaneringen är god, infrastrukturen fungerar, miljöintressen värnas och olika typer av servicebehov kan tillgodoses. Kommunernas planmonopol ska användas för att tillgodose de här övergripande intressena, inte till att försvåra den lokala konkurrensen. Huvudprincipen bör vara att etableringsrätt ska medges om inte mycket allvarliga skäl talar emot. I de fall en nyetablering medför trafikproblem ska kommunen i gengäld kunna kräva att den som får bygglov också får finansiera nödvändiga trafikinvesteringar.

Fel! Okänt namn på

Kunskap och utbildning i Stockholmsregionen

Den liberala visionen för en nystart på skolpolitikens område återfinns i Folkpartiets motioner om grundskola och gymnasieskola. Stor frihet för enskilda skolor, rätt för eleverna att välja mellan friskolor och olika kommunala skolor och så kallade magnetskolor – varmed avses skolor med specialinriktning och särskilda resurser för kvalitet i utbildningen varav bör följa särskild dragningskraft – i kombination med en skolpolitik som sätter kunskap och arbetsro i centrum, kan ge många barn och ungdomar nya framtidsmöjligheter.

Folkpartiet vill öka, inte minska, möjligheterna för enskilda skolor. Därför är Folkpartiet motståndare till inskränkningar i friskolornas möjligheter. Vi vill i stället försäkra alla ungdomar om möjligheterna att kunna välja genom att en liknande rätt till fritt skolval genomförs för den kommunala skolan som redan finns för friskolor.

En viktig åtgärd är att stärka rätten till likvärdig skolgång genom en nationell skolpeng, där en betydande andel öronmärks för elever med särskilda behov samt skolor i områden som av socioekonomiska skäl behöver extra mycket resurser. I avvaktan på en nationell skolpeng är det positivt om kommuner samverkar i gymnasierregioner för att öka elevernas valfrihet.

Segregationens effekter slår hårt också på skolans område. Samtidigt är skolan den bästa tänkbara murbräcken i arbetet för ökad integration, vilket visas inte minst genom det framgångsrika arbete som förra mandatperioden bedrevs på skolområdet i Stockholms stad under liberal ledning. Genom att satsa på svenska språket och läsning, genom att ställa krav och visa tydliga förväntningar kan skolan hjälpa elever att lyckas bra.

Föräldrar med låg utbildning och dåliga svenskkunskaper ska inte behöva se utanförskapet föras vidare till nästa generation. Därför vill Folkpartiet öronmärka extra resurser för särskilda insatser för skolor i invandratäta och starkt segregerade områden. En sådan satsning skulle betyda mycket, inte minst för Stockholmsområdets många barn och ungdomar med rötter i andra länder.

Särskilt stort är reformbehovet för den havererade gymnasieskolan. En modell för en tydlig uppdelning i studieförberedande och yrkesinriktade program presenteras i Folkpartiets gymnasiepolitiska förslag. Där beskrivs också vår vision om en ny och moderniserad lärlingsutbildning på gymnasienivå. I Stockholmsområdet med dess mångfasetterade näringsliv skulle en sådan lärlingsutbildning ge stor valfrihet och många utvecklingsmöjligheter för eleverna.

En liberal nystart för skolväsendet skulle kraftfullt bidra till att frigöra utvecklingskraften och öka tillväxten i Stockholmsregionen. I avvaktan på att Folkpartiets skolpolitik kan förverkligas på nationell nivå anser vi att de kommuner i Stockholmsområdet som så önskar bör ges bemyndigande att gå före riket som helhet när det gäller att förnya skolan. Bland annat bör sådana kommuner kunna tidigarelägga den allmänna skolstarten, införa betyg från grundskolans sjätte år och organisera en gymnasieskola med bibehållna kun-

skapskrav och med ett brett utbud av högskoleförberedande, yrkesförberedande och lärlingsinriktade studieformer. Kommuner som så önskar bör också medges rätt att ge skolpersonalen större möjligheter till disciplinära åtgärder för att motverka mobbning och upprätthålla lugn och arbetsro.

Antalet sökande till många högskoleutbildningar i Stockholmsområdet är stort, och många länsbor tvingas söka sig till andra delar av landet för att kunna få den önskade utbildningen. Detta är till stor del en följd av att den socialdemokratiska regeringen bara lyssnar till utbildningsfabrikens krav på framtidsplanering och hittills har varit mycket måttligt intresserad av ett system för fördelning av utbildningsplatser som tar någon större hänsyn till studenternas personliga önskemål.

Folkpartiet vill införa en studentpeng där studenternas eget val avgör fördelningen av platser, både mellan skilda ämnen och mellan olika lärosäten. Resursfördelningssystemet måste utformas så att högskolor som har ett högt sökandetryck tillförs mer resurser, om de har möjlighet och är intresserade av att utöka. Detta skulle bidra till fler studieplatser vid de högskolor i Stockholmsområdet där det finns ett högt antal sökande, och därmed göra det lättare för unga människor i regionen att börja studera vid en högskola. Det underlättar inte minst för människor som inte har studietraditionen med sig hemifrån.

Inte minst viktigt är att skapa en ny lärarutbildning. Dagens lärarhögskolor ska utsättas för konkurrens och examinationsrätt för lärare ska ges till alla lärosäten uppfyller kraven. Till exempel kan examinationsrätt för lärare inom matematik/naturorientering/teknik även ges till KTH. Den lärarutbildning som i dag bedrivs på Lärarhögskolan i Stockholm ska integreras mer med ämnesinstitutioner, och lärarutbildning och ämnesutbildning ska vara en del av samma lärosäten.

Stockholmsregionen lever alltmer av att exportera kvalificerad information byggd på kunskap. Forskning och utbildning i världsklass är absolut nödvändigt för att klara sig i den internationella konkurrensen. Det är den grund som vi kan bygga vårt fortsatta välbefinnande på, som ger idéer och produkter för nya företag att växa och som ger mänskligheten lösningar på såväl uråldriga som moderna tiders problem. Kunskap är kungsvägen för en hållbar utveckling.

Sverige har högt anseende på forskningens område men svensk forskningspolitik är i kris. Forskare får ägna alltför mycket tid åt administration, pengajakt och undervisning och allt mindre tid finns tillgänglig för själva forskningen. Framför allt den fria forskningen har fått stryka på foten. Även forskarutbildningen behöver reformeras och en koncentration av forskningsresurser ske, till starka forskningsinstitut och prioriterade områden. Vi kan inte famna allt, och forskningen är alltför viktig för några andra politiska hänsyn än forskning, utveckling och tillväxt. Vi behöver se till att Sverige hävdar sig som forskningsnation genom att ge goda förutsättningar för inte minst den forskning där enskilda lärosäten, t.ex. Karolinska Institutet, ligger i världsklass.

Statens politik på högskoleområdet har ibland prägel av regionalpolitik, där studenternas önskemål och undervisningens och forskningens kvalitet får stå tillbaka för lokala och regionala krav. Södertörns högskola har lämnat in

Fel! Okänt namn på

en ansökan om att få bli universitet. Folkpartiet anser att bedömningen i den frågan ska göras helt på akademiska grunder och inte påverkas av att det redan finns flera universitet i regionen.

Upphäv stopplagen – rädda Sankt Görans sjukhus!

Socialdemokraternas stopplag börjar gälla den 1 januari 2006. Tillsammans med Vänstern och Miljöpartiet har man genomdrivit ett förbud mot att sjukhus drivs av privata företag med vinstintresse. Detta är en ren bestraffning av bland annat invånarna i Stockholmsregionen. När Sankt Görans sjukhus på Kungsholmen i Stockholm övergick i privat regi ledde detta till betydande effektiviseringar samtidigt som patienterna blev nöjdare.

Förbudet mot att överlämna driften av hälso- och sjukvård vid sjukhus till verksamheter som drivs med vinstsyfte kommer enligt vår bedömning att få långtgående negativa effekter för svensk sjukvård. Patienterna nekas tillgång till nya och bättre vårdkoncept. Ett antal populära och välfungerande alternativ inom vården kommer att försvinna, exempelvis de privat drivna verksamheterna vid Sankt Görans sjukhus.

Enligt en av Svenskt Näringsliv genomförd enkätstudie befarar företag och försäkringskassor att stopplagen kommer att göra det svårare för sjukskrivna att få tillgång till medicinsk rehabilitering. För vårdgivare och anställda får lagändringen negativa följder genom att populära arbetsgivare förhindras att bedriva sjukvård.

En mångfald av vårdgivare ökar möjligheterna att dels säkra tillgången till kvalificerad personal, dels attrahera nya medarbetare. Privata vårdaktörer kan ofta erbjuda kortare beslutsvägar, ökat inflytande för de anställda och bättre utvecklings- och karriärmöjligheter för personalen. Ett förbud mot privat driven sjukvård minskar de många vårdutbildade kvinnornas möjligheter att välja arbetsgivare och ta sig ur en ohälsosam inlåsning. Det finns en rent statistisk markant skillnaden i sjukfrånvaro mellan landstingsdriven och privat vård. Privata alternativ inom vårdsektorn får också ofta högre betyg av sina anställda än kommunala.

Privata vårdföretag visar lika bra eller bättre vård, högre produktivitet, lägre kostnader samt nöjdare och friskare personal än offentligvården. Mellan åren 2000 och 2003 ökade kostnaderna ungefär dubbelt så mycket i landstingen som på Sankt Görans sjukhus. Detta sjukhus är förmodligen det mest kostnadseffektiva akutsjukhuset i Sverige. Konkurrensen från de privata entreprenörerna bidrar till att även offentliga aktörer ökar sin effektivitet.

Stopplagen innebär också allvarliga inskränkningar i det kommunala självstyret. Respekten för den kommunala självstyrelsen har stor betydelse när det gäller att upprätthålla förtroendet för den lokala demokratin. Det handlar inte enbart om att förbjuda vinst i vården utan även om att förhindra svenska landsting att bedriva sin verksamhet i de mest ändamålsenliga formerna.

Vi anser att det bör införas en startlag i stället för en stopplag. Startlagen är en del av vår strategi för att skapa bättre kvalitet och tillgänglighet i hälso- och sjukvården, ge patienterna frihet att välja mellan alternativa vårdgivare, understödja förnyelse och utveckling av hälso- och sjukvården med bibehållen kostnadskontroll, säkra tillgången på kvalificerad personal (bl.a. genom förbättrade utvecklings- och karriärmöjligheter, kortare beslutsvägar och i övrigt bättre villkor), ta vara på den ideella sektorns insatser samt låta en gryende tjänstenäring bidra till ekonomisk tillväxt och "hälsotillväxt". Förändringar i denna riktning kan ske utan att rubba principerna om att vården ska finansieras solidariskt och vara tillgänglig för alla, vilka vi självklart slår vakt om.

En mångfald av driftsformer inom sjukvården medför större dynamik, växande entreprenörskap och ökad innovation. Genom konkurrens decentraliseras produktionen genom att fler alternativa utförare anlitas och genom att enheter inom landstingen får större befogenheter och mer ansvar. Ett starkt skäl för att tillåta och välkomna vinster i vården är att det drar till sig företag med investeringskapital. Att förbjuda vinstintressen är detsamma som att dränera vården på kapital och investeringar. Alla vet att företag som går med vinst investerar i både kunskap och teknik, samtidigt som det genereras ett ekonomiskt överskott som kommer verksamheten till godo.

För oss liberaler är det viktiga att vården håller hög kvalitet och bekostas över skattsedeln, inte om den utförs av en privat eller offentlig vårdgivare.

Bryt utanförskapet!

Folkpartiets huvudgrepp i integrationspolitiken handlar om makt. Människor måste få makt över sin egen vardag. Det handlar först och främst om vägar till arbete, egen försörjning men också självrespekt och självbestämmande. Utbildning är då avgörande. Skolpolitiken har en huvudroll i integrationspolitiken.

I vår region finns de mest ekonomiskt välsituerade bostadsområdena men också några av de fattigaste. I spåren av 1960-talets miljonprogram på bostadssidan har klyftorna mellan områden växt sig allt större. I många och stora bostadsområden är arbetslösheten förfärande, och barn och ungdomar växer upp utan särskilt många vuxna i omgivningen som har arbete.

Den skarpa segregation vi ser runt om i Stockholmsregionen är i grunden social. Arbetslöshet och fattigdom, brist på utbildning och service är avgörande snarare än etniciteten. Men det går aldrig att bortse från det faktum att dessa sociala faktorer i betydligt högre grad slår mot människor med invandrarbakgrund. Nyanlända flyktingar såväl som tredje generationens invandrare drabbas av bristande möjligheter att själva styra över sitt bostadsval. Därigenom är deras barn styrda till de skolor som redan har en mycket stor andel barn med annat språk än svenska. Så går det sociala arvet vidare.

Den strukturella diskrimineringen måste brytas. Att motverka diskriminering handlar dels om att ingripa mot den direkta diskrimineringen på arbets-

Fel! Okänt namn på

marknaden och i samhällslivet i övrigt, men i minst lika hög grad handlar det om att riva de hinder som byråkratiska regelverk sätter upp och som stänger ute invandrare och flyktingar från samhället. En sådan form av strukturell diskriminering är den stelbenta svenskundervisningen för invandrare.

De redan väletablerade i vårt samhälle kan alltid bestämma mycket själva. Det räcker inte för oss. Vi vill att alla människor ska ha makten över sin egen vardag. Rätten att välja friskola – men även att välja mellan olika kommunala skolor – och möjligheten att själv avgöra vem som ska vara familjens husläkare är några viktiga vardagsbeslut som människor måste få kunna ta själva. Alla bör ha makt över sitt eget boende, möjlighet att byta bostad men också mer att säga till om i sitt bostadsområde. Rätt att välja barnomsorg, skola, vårdgivare och möjligheten att äga sin egen bostad är därför viktiga delar av liberal integrationspolitik.

Det är en skam att vi fortfarande behandlar en majoritet av invandrare och flyktingar som kommer till Sverige som ett kollektiv och inte som unika individer, där språkutbildningen anpassas efter vars och ens förutsättningar. Därför krävs adekvat validering av i utlandet/hemlandet förvärvad utbildning och en därefter anpassad språkutbildning, där stor hänsyn tas till individuella förutsättningar och blivande arbetsmarknad.

För att klara att bryta segregationen krävs tydliga mål. Enligt Folkpartiet ska inget bostadsområde ha en sysselsättningsgrad som understiger 60 procent för de yrkesaktiva, 20–64 år gamla. Det betyder att i Stockholmsområdet behöver extraordinära åtgärder omedelbart sättas in på platser som Rinkeby, Tensta, Husby och Skärholmen. Här krävs en omfattande jobb- och utvecklingsgaranti. Utvecklingen i sådana områden – och andra i farozonen för att hamna där – måste följas extra noga så att åtgärder kan sättas in mycket fort för att bryta en nedåtgående spiral med inte bara ekonomiska utan än mer sociala följder som resultat. I en tid av fallande sysselsättning är det särskilt viktigt att kunna parera denna typ av nedåtgående utveckling, känd från tidigare lågkonjunkturer.

Företagande för tillväxt i Stockholmsregionen

Det är företagandet som bär upp välfärden. Utan företag skulle vi inte ha råd med sjukvård, äldreomsorg och skolor. Framgångsrika företag kräver också drivkraftiga entreprenörer – människor – som står bakom företagen. Det kräver också att det finns tillgång på kapital att satsa och ta risker med. Allt detta kan tyckas vara självklart, men så är det inte. Sverige behöver en ny politik som tar till vara den stora potential för företagande och tillväxt som finns. För att uppnå detta behövs bl.a.:

- Sänkta skatter för företag och företagare.
- Mindre krångel och enklare regler för företagande.
- Åtgärder för att stärka konkurrensen.

Fel! Okänt namn på

Företagsklimatet i Stockholmsregionen måste bli mycket bättre. En stark tillväxt i Stockholm är också till fördel för övriga landet då Stockholm fungerar som draghjälp. Svenskt Näringslivs årliga rankning av det lokala företagsklimatet i Sveriges kommuner visar ett blandat resultat för Stockholms kommuner. Rankningen bygger bl.a. på frågor om kommunalskatt, nyföretagande, entreprenader och utbildningsnivå. I Stockholms län finns de bästa kommunerna men också fler som ligger långt ner på rankinglistan. För Solna, Sollentuna, Nacka, Täby, Danderyd och Sundbyberg går det bra. Samtliga dessa kommuner finns bland de tio bästa i landet. Lidingö och Huddinge klarar sig också hyfsat bra. Resterande kommuner placerar sig i mitten eller längre ner på skalan, däribland vår huvudstad. Företagens betyg på politikernas och de kommunala tjänstemännens attityder till företagande är bland de sämsta i landet. Denna utveckling är ohållbar och oacceptabel.

Det lokala företagsklimatet går att påverka. Men då måste det till medvetna satsningar för ett bättre företagsklimat. Det kommunala skatteutjämningsystemet måste ses över och reformeras. Det kan inte vara så att man bekämpar kommuner som anstränger sig och belönar de som inte löser sina problem. Höjda kommunalskatter lockar inte fler företag. Vi måste bygga mer i Stockholmsregionen. Tillväxten fordrar att arbetskraften kan flytta och bo någonstans. Det måste göras satsningar på infrastruktur. Sverige satsar relativt mycket pengar i forskning. Stockholms universitet är här en viktig knypunkt. Utväxlingen av FoU-investeringar kan ökas genom att skapa broar och mötesplatser mellan forskare, entreprenörer och finansiärer. Genom ett utvecklat samspel mellan forskning, högre utbildning och entreprenörsinsatser kan Sverige skapa förutsättningar för ett ökat entreprenörskap och företagande med bas i den akademiska världen. Entreprenörskap inom den offentliga sektorn måste stimuleras. Människor startar ofta företag inom den bransch de har erfarenhet i. Genom utvecklat entreprenörskap inom den offentliga sektorn kan fler kvinnor få möjligheter, kunskaper och erfarenheter att utvecklas som innovatörer och etablera sig som företagare.

En lång rad konkreta förändringar behövs för att underlätta för människor att gå från bidragsberoende till eget företagande. Det måste vara möjligt att förverkliga en idé om en försörjning oavsett om det gäller att sälja någon typ av tjänster, öppna en butik eller bli agent för en importvara. F-skattsedel till alla, förenklingar för småföretag, mikrolån, möjlighet att omvandla socialbidrag till ”starta eget-bidrag” och sänkta arbetsgivaravgifter inom tjänstesektorn, där mycket av det nya företagandet kommer att växa fram, är några små men viktiga förändringar.

Det är också angeläget att öka arbetet mot det skattefusks som snedvrider konkurrensen mellan företagare, särskilt i vissa branscher.

Försöksverksamhet bör inledas i Stockholms län med förenklade deklarationsregler för småföretag. En sådan försöksverksamhet kan dels stimulera nyföretagandet i Stockholmsregionen, dels ge viktiga erfarenheter inför det fullskaliga genomförande av regelförenklingar som är nödvändigt för tillväxt och utveckling i landet som helhet.

Fel! Okänt namn på

Arbetsmarknadspolitik för en storstadsregion

Det traditionella näringspolitiska stödet måste reformeras, med behoven och önskemålen även hos människor i Stockholmsregionens utsatta förorter som ledstjärna. Omläggningen av arbetsmarknadspolitik, med stora möjligheter för individer och grupper att själva forma de verktyg de behöver för att ta sig in på arbetsmarknaden, kan betyda mycket för människor i segregerade förorter.

Folkpartiet föreslår en omläggning av arbetsmarknadspolitik. Vi är övertygade om att en sådan förändring har mest att erbjuda dem som i dag står längst ifrån arbetsmarknaden. Stora grupper arbetslösa finns i dag hos socialtjänsten, inte för att de har sociala problem, som socialtjänsten skulle kunna hjälpa till med, utan för att de aldrig lyckats kvalificera sig för arbetslöshetskasseersättning.

Genom att arbetslinjen tillåts genomsyra också all flyktintroduktion, och egenförsörjningen sätts i centrum liksom omställningspeng i stället för arbetslöshetskasse- eller socialbidragsberoende, skapas en framåtsyftande social situation som bas för att förverkliga människors valfrihetsdrömmar.

1. *Nystartsjobb – en rättighet.* Många utvärderingar har visat att subventionerade anställningar kan vara en väg in i reguljär sysselsättning, men att metoden endast kan användas för personer som står relativt långt ifrån den reguljära arbetsmarknaden. Vi föreslår sålunda att resurser fokuseras på tidsbegränsade subventionerade anställningar, ”nystartsjobb”, för *arbets sökande som står långt från arbetsmarknaden* och där risken är mindre att insatserna tränger undan reguljära arbeten. Detta ska ses som en rättighet för den som själv skaffar sig ett jobb, inklusive, naturligtvis, sökande med hjälp av arbetsförmedlingen.

Erfarenheter från andra länder och forskningen tyder på att en väg för att förbättra sysselsättningsläget för grupper med svag förankring på arbetsmarknaden är *sänkta arbetsgivaravgifter*. I flera europeiska länder med hög arbetslöshet och med betydande grupper som står utanför arbetsmarknaden har också olika typer av skatterabatter använts med gott resultat. Folkpartiets och alliansens förslag till nystartsjobb innebär att arbetsgivaravgifterna tas bort helt för personer som varit beroende av arbetslöshetsersättning, sjukpenning, förtidspension eller socialbidrag i mer än ett år, och att nedsättningen gäller under lika lång tid som vederbörande varit bidragsberoende – dock i högst 5 år. Skatterabatten kan förlängas ytterligare i särskilda fall, men först efter individuell prövning.

En grupp av särskilt intresse är *ungdomar*. Studier visar att ungdomar, som knappt har etablerat sig på arbetsmarknaden, löper en större risk att bli utslagna om inte arbetslösheten bryts snabbt. Vi föreslår därför att ungdomar (20–24 år) som varit arbetslösa i 6 månader också omfattas av ovanstående system för nystartsjobb. För ungdomar gäller dock skatterabatten i högst ett år.

Det är viktigt hur nystartsjobben administreras. Till skillnad från dagens anställningsstöd, som är en arbetsmarknadspolitisk åtgärd och där sökande

anvisas till olika företag av arbetsförmedlingen, ska vårt förslag om sänkt arbetsgivaravgift ses som en rättighet för alla. Anställda och arbetsgivare som kommer överens om en anställning, och som uppfyller kraven, kan ansöka hos skattemyndigheten om att arbetsgivaravgiften ska tas bort. Därmed försvinner den stigmatiseringseffekt som åtgärder via arbetsförmedlingen ofta för med sig. Det är dock viktigt att etablera en god kontroll av nystartsjobben för att motverka missbruk.

Till skillnad från dagens anställningsstöd, som subventionerar lönekostnaden med minst 50 procent upp till ett tak, är nystartsjobben inte takbegränsade samtidigt som sänkningen av arbetsgivaravgifterna varar under en längre tid. I dagens system undantas personer med särskilt anställningsstöd från LAS, medan förstärkt anställningsstöd gäller tillsvidare-, prov- eller visstidsanställning.

2. Jobb- och utvecklingsgaranti – en skyldighet. Människor som är fullt arbetsföra ska inte hänvisas till ett passivt bidragstagande. Effektiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder ska fokusera på att bryta en långvarig arbetslöshet och förhindra permanent utslagning från arbetsmarknaden.

I dag finns det två stora grupper av personer som mer eller mindre permanent försörjs utanför arbetsmarknaden, dels *långtidsarbetslösa* som är mottagare av så kallat aktivitetsstöd, dels *invandrare* som saknar en fast anknytning till den svenska arbetsmarknaden. Till dem kan läggas en tredje grupp som består av *ungdomar* som varken är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar. Dessa är oftast inte kvalificerade för ersättning från a-kassan, och skulle därför inte heller omfattas av de utvidgade åtgärder som ingår i vårt förslag om obligatorisk arbetslöshetsförsäkring.

Folkpartiet föreslår att en skyldighet att delta i *jobb- och utvecklingsgaranti* införs. Syftet ska vara att så snabbt som möjligt slussa över en arbetssökande i någon av ovan nämnda tre kategorier till den reguljära arbetsmarknaden genom en kombination av individuella åtgärder. På så sätt ökas, förhoppningsvis, den enskildes möjligheter att få jobb och sysselsättning som bryter passivisering och utslagning.

Jobb- och utvecklingsgarantin ska kombinera arbetssökande aktiviteter och kompletterande utbildning med en aktiv sysselsättning i olika samhällsnyttiga arbetsuppgifter. Ett särskilt stöd för detta införs och ersätter tidigare utgifter för vissa arbetsmarknadspolitiska ändamål, främst aktivitetsstödet.

Aktiviteter i jobb- och utvecklingsgarantin ska ordnas av kommunerna, i enlighet med 4 kap. socialtjänstlagen, i samverkan med arbetsförmedling och försäkringskassa. Ersättning till deltagarna ska motsvara arbetslöshetsförsäkringens grundbelopp och ersätter rätten att få långsiktigt försörjningsstöd (socialbidrag) för alla arbetsföra arbetslösa. Arbetslösa med försörjningsansvar har dock rätt att söka kompletterande försörjningsstöd.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 5 oktober 2005

Martin Andreasson (fp)

Gunnar Andréén (fp)

Mia Franzén (fp)

Nina Lundström (fp)

Birgitta Ohlsson (fp)

Mauricio Rojas (fp)

Nyamko Sabuni (fp)

Helena Bargholtz (fp)

Carl B Hamilton (fp)

Ana Maria Narti (fp)

Karin Pilsäter (fp)

Gabriel Romanus (fp)